

Un informe de la Fundació Pere Tarrés detecta les mancances de la salut dental en infants vulnerables

Dij, 16/11/2017 per Catalunya Religió

([Fundació Pere Tarrés](#)) Els infants tenen dret a gaudir del més alt nivell de salut possible i d'equipaments de tractament de malalties i de restabliment de la salut, tal i com reconeix la Convenció dels Drets dels Infants en el seu article 24, que se celebra cada any el 20 de novembre. En aquest context, la Fundació Pere Tarrés ha presentat l'informe "[Necessitats bucodentals de la infància en situació vulnerable](#)" que recull les conclusions d'un projecte pilot treballat en tres centres socioeducatius per conèixer el seu estat de salut bucodental.

La importància d'una bona salut dental és necessària perquè les afeccions més comunes són doloroses i molestes per als infants que es tradueixen en dolor, malestar, dificultats per menjar i impacte en la seva autoestima i relacions socials. En els casos més greus, hi ha infants que mengen de manera limitada per no tenir dolor. A més, les càries que no es tracten amplien la seva incidència consumint les dents afectades i fins i tot estenen-se a altres peces, podent veure's afectada la capacitat de mastegar i deglutir. La falta de dents o la seva corrosió també afecten una correcta pronunciació de les paraules.

La salut bucodental infantil a Catalunya

De fet la càries és la malaltia crònica més estesa al món i té un considerable impacte en la vida de les persones, especialment en els grups de població més joves i en aquells amb més dificultats econòmiques. A Catalunya, un 50% de la població infantil té càries, segons dades de la Generalitat. Si bé el sistema públic de salut del nostre país garanteix àmpliament el tractament de les afeccions de la població, així com el finançament dels medicaments que han d'adquirir els pacients, aquesta cobertura sanitària no és igualitària en tots els camps mèdics i de salut.

L'atenció a la salut bucodental de la infància està contemplada en diferents lleis i normatives. **Fernando Prat**, coordinador de campanyes socials de la Fundació Pere Tarrés: "El sistema de salut públic assegura i preveu, en la població infantil, les visites mèdiques a l'odontòleg, l'extracció de dents amb afeccions i les obturacions, i altres tractaments en dents permanents". Ara bé, aquesta cobertura pública esdevé insuficient i crea una situació de greuge en una població que requereix polítiques d'inclusió, com és el col·lectiu d'infància socialment vulnerable que atén la Fundació Pere Tarrés al centres socioeducatius. Prat ha manifestat que: "Part de la població no és conscient que els menors de 15 anys tenen coberts tractaments bucodentals a les dents definitives ja que creu erròniament que els sistema públic de salut només cobreix les extraccions dentals".

Centres educatius participants en l'estudi pilot

Davant la preocupació reiterada que manifestaven els equips d'educadors socials i treballadors socials pels problemes de salut bucodental dels nens i nenes del centres socioeducatius que coordina, la Fundació Pere Tarrés va iniciar a finals del 2016 un projecte pilot a tres centres, Fundació Mans a les Mans, Fundació Social del Raval i Centre Socioeducatiu Poble-sec, amb la col·laboració d'un equip d'odontòlegs d'ADE.

S'ha fet una diagnosi en aquests centres que atenen infants d'entre 3 i 12 anys en situació de vulnerabilitat socioeconòmica al barris de la Marina del Port, del Raval i del Poble-sec de Barcelona. Els tres barris tenen un índex de renda familiar per sota la mitjana de la ciutat i un atur registrat de 2 a 3 punts superiors a la mitjana de Barcelona. Fernando Prat ha recordat l'informe "La Salut a Barcelona" de l'Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB) que reflecteix com els barris amb indicadors socioeconòmics més desfavorables presenten pitjors resultats de salut.

Resultats de la diagnosi amb els infants

La diagnosi realitzada a 139 infants conclou que el 66% presenten afeccions que requereixen tractament (càries, endodòncies i altres afeccions) i que els infants amb càries tenen afectades una mitjana de 3,8 dents. A més, el pilot va constatar que els infants que no es raspallen les dents tenen càries en un 100% dels casos i que un 65,2% dels infants no ha fet mai una visita al dentista.

La despesa total per tractar el infants dels 3 centres socioeducatius diagnosticats se situa al voltant dels 7.500€, amb un cost mitjà de 82,42€ per infant. Són tractaments que les famílies no poden assumir econòmicament i, en conseqüència, les afeccions dels infants no quedaran resoltes. Prat ha afirmat que : "Aquesta situació es veu agreujada per la manca de personal i instrumental per part d'alguns centres de salut d'atenció primària". Prat també ha advertit que "en la majoria dels casos, si no es tracta a temps no només afecten a la seva salut actual, sinó que també poden tenir un impacte en l'àmbit social i emocional".

En aquest sentit, **Albert Riu**, secretari tècnic de la Xarxa de Centres Socioeducatius de la Fundació Pere Tarrés, ha explicat que: "La mala salut bucodental esdevé un element més d'exclusió social per als infants que la pateixen ja que a més de comprometre la seva salut, els fa sentir diferents". Riu ha exposat les conseqüències per als infants amb problemes de salut bucodental es refereixen a: "dolor i molèsties, dificultats per menjar, dificultats de dicció que afecten al seu

rendiment escolar, impacte en la seva autoestima i relacions socials”. Per atendre aquestes problemes, Riu ha remarcat que és necessari un enfocament comunitari i una col·laboració major i més estreta entre els professionals dels àmbits de la salut, l’educació i l’atenció social i comunitària.

“Darrere de cada número que hem presentat hi ha un infant i una família amb noms i cognoms” ha explicat **Neus Cerdà**, responsable del centre socioeducatiu Fundació Mans a les Mans, un dels tres centres adherit a la Xarxa de Centres Socioeducatius de la Fundació Pere Tarrés que ha participat en l’estudi pilot en el que es basa l’informe. Cerdà ha exposat que les famílies del barri amb les que treballa no disposen, per motius socioeconòmics i culturals, d’igualtat d’oportunitats i que moltes d’elles viuen al llindar de la pobresa. “Per una família pagar el cost del tractament bucodental del seu fill o filla pot suposar el mateix import que val la llet que beuen durant un mes”, a afirmat Cerdà per exemplificar la situació de moltes de les famílies.

Accions i reptes

“La promoció i el benestar integral dels infants i joves, a través de la realització d’activitats d’educació en el lleure és, des de fa 60 anys, la missió de la Fundació Pere Tarrés” ha explicat **Rafael Ruiz de Gauna**, director de Relacions Institucionals de la Fundació Pere Tarrés. Per aquest motiu, Ruiz de Gauna ha explicat els reptes i accions de la Fundació Pere Tarrés davant dels resultats de l’estudi pilot.

Acció educativa. La Fundació Pere Tarrés reforçarà les eines i espais habilitats per l’educació en higiene i salut dental dels infants i les famílies dins i fora dels centres socioeducatius.

Acció mèdica. La Fundació Pere Tarrés ampliarà l’acció mèdica dels tres centres que han participat en el pla pilot fins als 23 centres que componen. La projecció d’ampliar-ho suposarà un pressupost proper 60.000€. per poder revisar i tractar més de 1.000 infants.

Des de la Fundació Pere Tarrés es té coneixement de l’existència d’iniciatives de diferents administracions públiques com és el cas de l’Estratègia d’Atenció Primària i Salut Comunitària (ENAPISC) presentada per la Generalitat el maig de 2017, que preveu la creació d’una comissió tècnica sobre salut bucodental a l’atenció primària per tal d’unificar i assegurar una cartera bàsica de serveis” o el projecte Bus de les dents presentat per l’Ajuntament de Barcelona, que vol habilitar un punt mòbil d’atenció a la salut dental per facilitar l’accés a infants d’entorns socialment vulnerables. Malgrat aquesta voluntat política, des de la Fundació Pere Tarrés planteja que siguin efectivament implantades i tinguin incidència real.

Acció d’incidència social. “Des de la Fundació Pere Tarrés instem a les Administracions Públiques del país a garantir la salut bucodental dels infants en situació de vulnerabilitat a través d’una sèrie d’iniciatives i acords” ha explicat Ruiz de Gauna. Les iniciatives i acords es detallen en:

La cobertura pública de salut dels tractaments per a les afeccions en les dents temporals dels infants, i la comunicació efectiva a la població aquestes mesures preses, de manera que en facin ús.

L'impuls d'accions que assegurin que cada infant del país fa una visita odontològica almenys una vegada l'any, tot apropant els experts en odontologia a l'entorn dels infants en el cas de famílies que puguin tenir dificultats per accedir-hi.

L'establiment de polítiques eficients educatives en matèria de salut dental que conscienciïn les famílies de la necessitat de mantenir un bon estat de salut, tot dotant-les d'eines per fer-ho.

Implantació d'altres polítiques que facilitin l'accés de la població als estris necessaris per al manteniment d'una bona salut dental, com ara la reducció de l'impost sobre el valor afegit de raspalls i pastes de dents, que actualment és del 21%.

Sensibilització i captació de fons. Amb l'objectiu de poder assumir el conjunt de tractaments, presents i futurs, corresponents a l'eix d'acció mèdica d'aquest projecte en salut dental de la Xarxa de Centres Socioeducatius, així com les accions educatives, la Fundació Pere Tarrés inicia una campanya de captació de fons.